

живота коме оно треба да служи. С посебним акцентом је изложено по-сматрање криминалног понашања као друштвено негативног учинка односно промашаја.

Основне мисли са којима је проф. др Герас пришао науци о криминалитету заслужују пуно поштовање, иако приликом продубљавања и развијања ових мисли може доћи и до неслагања и до разлижења.

Следећи настојања изложена у присупном предавању проф. др Герас у раду „Криминална феноменологија, њени задаци и могућности“ настоји да афирмира ову у извесној мери запостављену грану криминологије. Његов напор је у потпуном складу са тезом о криминалитету као друштвеној проблематици, јер је криминална феноменологија та која треба да изложи одговарајућу и потпуну слику животног стварности путем једног система дела—типова као посебних појава стварног или потенцијалног криминалног понашања у друштвеном животу. Проф. др Герас се потрудио да у основним линијама одреди проблем, сагледа задатке криминалне феноменологије и покаже њено право место у науци о криминалитету.

Др Драгољуб В. Димитријевић

LA CONSTITUTION YUGOSLAVE DE 1963. Centre français de droit comparé. Editions Cujas, Paris 1966. стр. 289.

У оквиру колекције „Студије о савременим уставима“ француски Центар за упоредно право у сарадњи са Националним центром за научно истраживање у Паризу, објавио је као прву књигу „Југословенски Устав од 1963“. Појава овог дела посвећеног југословенском уставном систему и његовим институцијама је плод сарадње, свестране и активне, француских и југословенских правника а посебно француског Центра за упоредно право у Паризу и Института за упоредно право у Београду. Имајући управо ову сарадњу у виду проф. Glaude — Albert Colliard у свом документованом и топло написаном предговору овој књизи је и истакао да научна сарадња представља једно од средстава и израза пријатељства међу народима.

Књига представља зборник радова посвећених принципима и институцијама нашег уставног система. Иако сачињена од радова произишких из пера осамнаест југословенских аутора, књига представља једну врло чврсту и хомогену целину која француском, као и сваком другом страном читаоцу пружа целовиту представу о југословенском Уставу и уставном систему уопште. У томе управо и лежи једна од значајних вредности овог дела. После књиге проф. Јована Борђевића „La Yougoslavie — démocratie socialiste“ (Р. U. F., Paris 1959), ово је прво систематско дело из ове области објављено на француском језику.

Књигу чине увод и три дела. Први део је посвећен општим принципима; други део обрађује федерализам и друштвено-политичке заједнице; трећи део третира проблеме савезне државе. Увод представља једну теоријску студију посвећену општој концепцији и структури новог југословенског Устава. Тиме је страном (али не само страном) читаоцу дат један неопходан дубљи теоријски приступ изучавању југословенског уставног система као социјалистичког. Обрадом и таквих проблема као устав и уставност, социјализам и демократија, и др., ова студија проф. Јована Борђевића је превазишла оквире једне уводне студије у савремени југословенски уставни систем, представљајући студију о уставности у социјализму уопште.

У оквиру првог дела књиге („Општи принципи“) обрађено је пет темељних проблема југословенског друштвено-политичког и друштвено-економског система: „Сувереност и самоуправљање“ (проф. Максо Шнурер); „Правни аспекти друштвене својине“ (проф. Андрија Гамс) у

оквиру које један оделак је посвећен и приватној својини у Југославији; „Самоуправљање у радној организацији“ (проф. Владимир Јовановић) у којој је посебно поклоњена пажња и односима између државних органа и радне организације; „Планификација у друштвено-економском систему Југославије“ (проф. Велимир Васић). Завршну тему овог дела књиге представља студија проф. Радомира Лукића „Основни принципи организације власти“. Анализи принципа ротације, јединства власти, система делегације и других, претходи и теоријско разматрање проблема власти и самоуправљања.

Други део књиге („Федерализам и друштвено-политичке заједнице у Југославији“) обухвата четири студије: „Развитак југословенског федерализма“ (проф. Јован Стефановић) у којој је дата посебна обрада основних проблема федеративног уређења — расподела надлежности између федерације и федералних јединица на пољу законодавства, итд.; „Организација социјалистичких република у Југославији“ (проф. Евгенијел Димитров); „Аутономне покрајине“ (проф. Александар Фира); „Локална влада“ (др Миодраг Јовичић) која обрађује југословенски комунални систем.

Трећи део („Савезна држава“) обухвата осам студија, и то претежно из области организације федерације: „Савезна скупштина“ (проф. Иванка Срњић); „Председник Републике“ (проф. Александар Христов); „Савезно извршно веће“ (проф. Ладо Вавпетич); „Југословенска управа“ (проф. Никола Стјепановић); „Опште карактеристике и основни извори слобода, права и дужности човека и грађанина по Уставу СФРЈ“ (проф. Љубомир Тадић); „Принципи и механизам изборног система“ (доц. Павле Николић); „Југословенско уставно судство“ (проф. Никола Срзентић); „Уставне одредбе о међународним односима“ (проф. Милан Бартош).

Уз књигу је приложен и анекс. У анексу се налазе текст Устава СФРЈ од 1963. и подаци о политичким и друштвеним организацијама у Југославији. Приложена је и мала политичка карта Југославије. Уводну реч овој књизи је дао проф. Борислав Благојевић, директор Института за упоредно право.

Др Павле Николић

SAUL FRIEDLANDER, PIO XII И ТРЕЋИ REICH. Документи (превео

Ова кратка збирка докумената о односу Ватикана и хитлеровске с француског Стијепо Јакшић), изд. Стварност, Загреб 1966; стр. 200.

Немачке попуњава празнину, у грађи за општу политичку историју XX века, која постоји у југословенској историографији. Књига је методолошки коректно урађена, а посебно је интересантна јер обрађује питања са којима су се историчари на Западу почели бавити од појаве драме „Намесник“ Ролфа Хохута.

С. Фридландер, израелски држављанин, је професор историје на Универзитету у Женеви. У уводу (стр. 7—15) аутор је, у виду историјске расправе, јасно и сажето изложио свој метод, природу коришћених извора и оквир истраживања. Прво методолошко начело којим се руководио је објективност. Он сматра да у питањима која су предмет јучних полемика, што је случај са односом Пија XII према нацизму, историчар не може бити потпуно објективан. Да би се и у оваквом случају постигла објективност историчар не сме доносити судеове него само презентирати документе који ће говорити сами за себе. С друге стране, по аутору, „једино цитирање читавог документа омогућава читаоцу да оцијени стварни његов значај и нијансе“ (стр. 7). Овде се Фридландеру може напоменути да је и он сам давао судеове, а поред тога није у својој књизи исцрпео сву грађу, па неки документи које је свесно или случај-